

Leghennenhouder Frank de Ronde:

“We gaan regelmatig de stal in

Frank de Ronde en Jolanda Bakker

Na een ernstige S.g.-besmetting in 2010, heeft leghennenhouder Frank de Ronde het diergezondheidsmanagement op zijn bedrijf flink aangescherpt.

“Samen met Jolanda Bakker, de bedrijfsleidster van onze beide vestigingen, hebben we strakke werkschema’s en actielijsten opgesteld.

Ook hebben we gekozen voor proactieve veterinaire begeleiding.”

Frank houdt op zijn bedrijf ‘Happy Chicken Farm’ in totaal 122.000 leghennen, verdeeld over twee locaties in Drenthe: Spier en Hooghalen. We ontmoeten Frank en Jolanda op de vestiging in Spier. “Op deze locatie houden we 32.000 Freilandkippen”, vertelt hij. “In Hooghalen hebben we 30.000 Freilandkippen en een serrestal met 60.000 scharrelkippen. Op die tweede locatie stonden we in 2010 voor een enorme uitdaging: een besmetting met *Salmonella gallinarum* (S.g.). Het was frustrerend om te zien hoe een ogenschijnlijk gezonde hen binnen tien minuten sterft.

Roland Bronneberg van AviVet B.V. heeft ons geholpen bij het oplossen van dit probleem, hij is nog steeds onze veterinaire begeleider.”

Structuur en overzicht

2010 is ook het jaar waarin Jolanda bedrijfsleidster werd. Frank: “Samen met haar heb ik een uitgebreid bedrijfsgezondheidsplan opgesteld. Jolanda is planmatig heel sterk. Ze plant het personeel in en stelt schema’s op voor de diverse taken, zoals maagkiezel verstrekken, ontwormen, strooisel bijhouden en stal- en

bloedluiscontroles. Daarnaast coördineert zij alle werkzaamheden en houdt ze de administratie bij voor de IKB, de Duitse KAT-certificering (Kontrollierte Alternative Tierhaltungsformen) en het Beter Leven-keurmerk.” “Ik let er ook op dat er afwisseling in de taken zit, zodat de medewerkers scherp blijven”, voegt Jolanda toe. “En we hebben vaste momenten ingepland waarop Roland op bedrijfsbezoek komt: tijdens de opfok, aan het begin van de leg en op 27 en 35 weken leeftijd.”

Monsternames, zoals bloedtappen, worden niet gecombineerd met veterinaire controles. Frank: “Daarvoor plannen we aparte afspraken in. Wanneer je aan het werk bent, heb je een andere focus. Roland komt dus ook langs om gericht te kijken naar zaken als uniformiteit, gedrag, wormen, luizendruk, hengewicht en klimaat. Vorig jaar hebben we uitgebreid het thema ‘voer en legpersistentie’ behandeld, waardoor we onder andere het voer opnieuw hebben afgestemd op de verschillende

om alleen maar te kijken”

levensfasen. Ook bleek het effectiever om vanaf ongeveer 50 weken continu grit toe te voegen, in plaats van alleen in bepaalde periodes.”

Natuurlijk gedrag

Frank en Jolanda kiezen zelf ook dagelijks een moment waarop ze de hennen observeren zonder te ‘werken’. “Als je volgens een strakke planning werkt, houd je daar ook tijd voor over”, aldus Jolanda. “Het gedrag van de hen zegt veel over de gezondheid en dus over de eierproductie. Daarom vinden wij het belangrijk dat de kippen zoveel mogelijk natuurlijk gedrag kunnen vertonen, zowel buiten als binnen. Kippen willen graag hogerop kunnen zitten, dus kozen we voor het voliëresysteem van Big Dutchman, met gelijkmatig verdeeld daglicht. Ook hebben onze kippen de mogelijkheid om in het stro te scharrelen en stofbaden te nemen. De voergoten en drinknippels zijn goed bereikbaar, de automatische wegrolnesten bieden voldoende beschutting en de hennen hebben de beschikking over voldoende afleidingsmateriaal. Ze kunnen bijvoorbeeld hun snavel schuren aan gasbetonblokken en ze vinden het heerlijk om baaltjes luzerne uit elkaar te trekken.” Ook de lichamelijke conditie van de dieren is goed. Frank: “De hennen zitten aan het einde van de legperiode, na ongeveer 70 weken, nog goed in hun veren. De zandbaden en luzerne dragen bij aan de darmgezondheid, waardoor de mest droger is. We proberen de infectiedruk zo laag mogelijk te houden, bijvoorbeeld door de drinkwaterleidingen regelmatig door te

“Kippen willen graag hogerop zitten, dus kozen we voor het voliëresysteem van Big Dutchman.”

spoelen en frequent mest te verwijderen. Daarnaast maken we het raaphok dagelijks en de eieropslag wekelijks nat schoon. Eén van onze medewerkers is zelfs gespecialiseerd in ratten- en muizenbestrijding.”

Het uitvalpercentage bij het oudste koppel is op dit moment slechts 3% in totaal, terwijl Frank in de begroting standaard rekening houdt met 10%. “Deze resultaten zijn een optelsom van allerlei factoren, waaronder dus de strenge hygiënemaatregelen, maar ook de toepassing van een bedrijfsspecifiek vaccin (autovaccin). Wat mogelijk ook een rol heeft gespeeld, is dat we zelf actief het klimaat tot in detail hebben ingeregeld. Hierdoor kunnen we eerder reageren op wisselende buitentemperaturen. Uiteindelijk geldt: als het met de kippen goed gaat, dan gaat het met ons ook goed.”

Samenwerken

Een ander belangrijk thema in de bedrijfsvoering van Happy Chicken Farm is samenwerking. Elke maandagochtend is er een werkbespreking over de actiëlijsten, de bedrijfsresultaten en de diergezondheid. Frank: “We hebben zelf ook een speciale applicatie ontwikkeld voor de mobiele telefoon. Via de dashboardfunctie kunnen we op ieder moment eenvoudig de belangrijkste technische resultaten inzien. Alle medewerkers, waaronder ook scholieren in weekenden en vakanties, registreren via deze app hoeveel eerste en tweede soort eieren zij hebben geraapt, evenals gegevens over voer, water en uitval.”

Vernieuwend project

Frank houdt zelf graag operationeel de handen vrij, zodat hij zich kan richten op de groei van het bedrijf. Betekent dit dat hij grootste toekomstplannen heeft? “Ik ben bezig met een aantal projecten. Een mooi voorbeeld daarvan is Lifestyle Eggs BV: samen met twee andere bedrijven ontwikkelen we een opfok- en legstal in één. De stal past zich aan de ontwikkeling van de kuikens aan, waardoor de dieren in dezelfde stal kunnen blijven. Zo blijft de sociale rangorde vanaf dag één in stand en heb je geen transportrisico's meer. Dat zou een geweldige vooruitgang zijn. Het haalbaarheidsonderzoek is nu afgerond en begin volgend jaar starten we met een pilot.”

Bedrijfsgeschiedenis

Hoewel hij geen agrarische achtergrond heeft, was Frank de Ronde altijd al geïnteresseerd in landbouw. Zijn opleiding volgde hij aan de Hogere Landbouwschool in Deventer. Na een aantal jaren in de ICT te hebben gewerkt, kocht hij in 1995 een pluimveebedrijf in Spier en begon met 5.000 scharrelkippen. In 2006 was het bedrijf al uitgegroeid naar 30.000 hennen, in 2008 kwam de locatie in Hooghalen erbij (30.000 hennen) en in 2012 bouwde hij een nieuwe serre-stal. Op dit moment telt Happy Chicken Farm 122.000 leghennen. Jolanda Bakker is fulltime bedrijfsleidster. Daarnaast zijn er twee parttimers en een aantal scholieren in dienst.

De eieropslag in Hooghalen.